

GASSER LIPÓT

es. kir. udvari és hadsereg-revolver- és fegyver-gyártó fő-raktára Magyarország számára,

elismert jelesgű gyártmányaira nézve, ugymint: zseb-revolverek, vadász és csel-fegyverekre, minden rendszerben, vadász-eszközök, valamint minden fényfűző fegyverek és fűzőeszközök, a t. katonatisztek számára revolverek és fényes fegyverek előírás szerint a legelősebb eredeti gyári árakon s

a leggazdagabb választékban

egyedül és kizárólag a következő helyen létezik:

SCHUK N.,

m. kir. udvari szállító.

Budapest, király-utca 1-ső szám.

Rajzok és árjegyzékek ingyen. 4655

Idényi czikkek.
Raktár (nagyban és egyenként) szállár készletek, orvosiok sokszor rendeltőlthon uszon és folyton frissen készíthető kellemes üdítő szodaviznek frt 7, 8, 9, 10, 12, 14

Liter 1/2, 1, 1 1/2, 2, 3, legjobb szoda és forró frt 2-10, 20, 30 kr. Japán öszelajtható üvegök. 85 kr. angol kelme nyári kalap. Hálószelelők utatásal. Bambus házbót kihuzh. frt 1,40, kerékkel frt 1,44, horogszék 10-30 krig, csőökalegyek, tucsat 80 kr., hálók, horok, alaphorogzsinór.

Fegyvertár gép utatással, gumikötő frt 9, 12, 14, 15, hajóval frt 9,50, 14,50, 21, amerikai habverő frt 1,50, legymenő-sodrony-horít. 40, 50, 60, 80 kr., légyfogóüveg fehér, kék 30, 40 kr. Csapos üveg-dugó 75 kr., csapfőző borüveg-dugó 60 kr., kristálykosba dugasz 30 kr., kereti szelgyvertartó 1 frt., szénvasaló 4 frt., Lang-féle tarakéki gyorsfűző frt 2,50, 3,75, 3, dugómelő erősen dugaszolt üvegekhez frt 1, 1,50, 1,80, 2,15.

Fügő ág-tekercsek frt 2,75, megnötnek szabásban frt 4,50, 4,50, lécezel frt 14,50.

Féregirtópor - szétfúvó 50 kr., porok 30, 50, 75 kr., amerikai ömlikötő egérfűző 85 kr., tyúkszemráspóly 30 kr., tyúkszemkarik. tuc. 24, 40 kr. szelverber tanár teljes tornaszekével frt 14,50, tornagyűrők kék 30 kr., egyes tornaszekével két alakal 2, 3, kapucnis gumitű mindenemű czikkek személyes oltalomra, csatornák vadászpipa frt 1, 1,50, 1,80.

Kerti feskendő türvész-csuklival frt 7,50, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Kertész Tódornál Budapest, Dorottya-utca 2.

A nagy tűzvész Lincolnban, elajándékozza.

mely az „Első angol britania-ezüst-gyári társaság” összes gyári helyiségeit, gép-ezeit stb. alapjokban elpusztította, kenyis erőt a nevezett társaság, miután az óriási válsálat helyreállítása teljesíthetetlen áldozatokba került, amek teljes fölössalást eszközölni Győrre számolták előjából a tűzöl momentett árak egy nagy része a szükséges helyisége hiánya miatt az alólt raktárnak lett átadva azon megbízással, miszerint az alólt Áron elárassza, vagy jobban in ndva, majdnem

Csupán frt 6.95 mint a pusztá munkabérek is alig felét kitevő összeg, mindenki megkaphatja az alábbi tárgyat a legfinomabb legjelesebb britania-ezüstből, az egyedül féműből, a mely min iz fehér marad, s a valódi ezüsttől, még 20 év múlva sem különbözethet meg, mi iránt kezességét is vállalunk.

Valamennyi itten felsorolt 33 darab kiválóan jeles britania-ezüst tárgyának ára együttvéve csupán frt 6.95, és megrendelhető a következő helyen: **Első angol britania-ezüstárú-raktár** Bécs, Stadt, Laurenzberg 4.

ELJEN A KÉPSELŐNK
ELJEN A KÉPSELŐNK

ELŐ MIAGYAR ZÁSZLÓ-GYÁR

Zászlóárjegyzék a választásokra.
Alulirt ajánlja egy harmad század óta fennálló s maga nemében egyetlen

zászló-gyárát
az országgyűlési képviselő választások közöttben léte alkalmazból: készít finom kaszirból választási zászlókat, melyek nyéllel, rojttal, bojokkal s tetszés szerinti felirással látatnak el, következő árakon:

100 hosszú kaszirzászlót	—50 oszt. ért. frtért
1 " " " " " "	—70 " " " " " "
1 " " " " " "	—90 " " " " " "
1 " " " " " "	—150 " " " " " "
1 " " " " " "	—250 " " " " " "
1 " " " " " "	—4 " " " " " "
1 " " " " " "	—5 " " " " " "
1 " " " " " "	—7 " " " " " "
1 " " " " " "	—9 " " " " " "
1 " " " " " "	—13 " " " " " "
1 " " " " " "	—18 " " " " " "

Kokárdák s választási jelvények ára 1000 drb 22 $\frac{1}{2}$, 27, 36 frt.
Bevonulás alkalmára finom kaszir vagy selyemzászlók arany vagy ezüst felirattal vagy himnussal a legelősebb árakon. Számos megrendelést kér 4639

Brunner Ch.,
Budapesten váci-utca 18. sz.
Thonet ház (ezelött Szentkirályi-féle ház 14. sz.) Nagyobb megrendeléseknél s készízetéseknél 10% árcsökkentés. Zászló és gyermekes-gyár, játékszerek és szalmakalap raktár.

Rath und Silbe
Wien, Alsergrund, Schwarzspanierstr. 20. II. Et. Thür 11.

Legújabb elismervény.

A Hoff János-féle cs. k. maláta-készítmény-gyár fióküzletének Budapest, Kalap-utca 10. szám a.

A Hoff János-féle gyógytápszerek (maláta-kivonat) egészségi sör és mellzúrkókák), üdült mellbetegségem enyhülésére oly jó hatással voltak, hogy ezeket, az efféle betegségben szenvedőknek mint a legjobb gyógyszert legőszintebben ajánlhatom.

Ennek következtében kérek pósta-utánvét mellett 2 üveg malátakivonat-sört és két zacskó mellzúrkókat, minél előbb küldeni. Német-Szt.-Péter július 19. Maradok tisztellett **Donáth József,** kereskedő.

Arak:
Maláta-kivonatu egészségi sör egy palack 60 kr. 11 pal. 6 frt, 28 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt, — 1/2 kilo maláta-csokoládé 1. 2 frt 40 kr., 1/4 kilo 1 frt 30 kr., 1/2 kilo 70 kr., 1/2 kilo 90 kr., 1/2 kilo 50 kr., 1/2 kilo 1 frt, 1/4 kilo 60 kr.; 1 zacskó 60 kr. Maláta-bonbon 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. — Gyermektápláló malátalisz 1 frt. Concentrált malátakivonat 1 üvegcse 1 frt vagy 60 kr. Egy kész malátalifüldő 80 krba kerül. Malátaszappan 80, 60, 40 és 20 kr. Nagyobb megrendelésnél megfelelő engedmény. — A csomagolás legelősebbben számítottatik.

A Hoff János-féle cs. k. udvari malátakészítmény-gyár Bécs, I. Bräunerstrasse 8. Hoff János fiókja Budapest: kalap-utca 10. szám.

Dr. Lengil Frigyes nyír-balzsama
kiváló hatása és jeleségénél fo. va valamennyi szépitő-er között az első rangot foglalja el, és számos év óta a lehatélebb készítménynek bizonyult. E tulajdonságok miatt a világ számos neki a „szükséglettel emeltek a művel nemetek számos fertés és hó gye előtt. — Ezen

növényi szépség-zománcz

Altal megévesített börszáltek kevés pillanat alatt vakított fehérnek lennek, a legnagyobb simaság- és finomsággal öszekötve. Minden használat után majd nem ére évelen pihelék, válnak elő a bőrt, máttal ezer meg ezer egy, kik a balzsamot csak adatlannal használták, hova tovább minden bőrszáltekátságtól, ugymint: napéges szél, himlőhely, porosan, bálholvag, kiütések az arc és ott természetlen vörösség, a bő h tezes külleme, sőtör stb. nem csak teljesen megszabadulnak, hanem örök minden évzárkban azon barony-szerű, fehér ruganyosságok nyerte, mely a tökéletesen szép bőrszáltek megkivántatik, és a melyet e szer használata által a késő agkorig is megőrizhetni

Cs. és kir. szabadalm. a maga nemében egyet en hatáson **patkány- és egér-irtó szer.** Egy doboz 5 frt o. e. Valódi per-
val, minden rovarirtó por. Követlen száll-
táza növénykészt mény, csupán válto-
gatott, jóállás mel-
lett biztosan ható al-
k. Iráczkál fészék lóra, t. je-
sen méreznélküli, mint a polon-
kák, bolhák, moly, házi tü-
csök, avábbgár, hangák stb.-ket felülülhat anal biz-
tosan és teljes hatáson Irószert ugyan elismert a dobozok-
ban, minden doboz egy szál-
készlettel ellátva, 1 frt 55 kr. és 30 kr. o. e. Speciál-
tas, kitű-
nően bito-
és győ-
resen ha

svábbgár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

szabóár (Leimben) irtó por, 1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kro. e. Teljesen méreg-
mentes, gyors és biztos hatáson **oroszhogart** (csontny-begár) irtó por, dobozok-
ban (külön sora) készlettel ellát-
va), ára 1 dobozok 1 frt 55 kros. 5 ar. o. e. Telj sen méregmen-
tes, s ztos és győke-
res hatáson **molyokat és hangyákat irtó por.** E por nemcsak megóv a moly-
és hangya-kirágások ellen, ha-
nem még biztosan és győke-
resen ki is irtja a rova-
rokat, ha az bu rok, szonye-
nye ek, tetűk, gyp-
júk, molyok, szelcsarok, koca-
csiba stb. hirtetik. Dobozok-
ban o. e. 1 frt 55 kr. e 30 kr. o. e. Cs. és kir. szabad. győkeresen ható **poloska-irtó szer.** Hűtőrk száma a Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 55 kr. o. e. Főnlmulhatlan hatáson **poloska-irtó szesz** falazat számára Fe tenel, me-
s véleml va y falak málókák-
nál a festékek, mész és vagy-
vakolatok keveréte, ikalmes-
ny 7 gya pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg célegéges egy közepnyagságu szobora. Elpusztíthat-
lan utzá-
fujtatók, melyek segély-
vel a rovar-, moly vagy

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK: egyéni: egész évre .. 12 frt félévre .. 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre .. 8 frt félévre .. 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre .. 6 frt félévre .. 3 *

31-dik szám. 1878. BUDAPEST, AUGUSZTUS 4. XXV. évfolyam.

Beaconsfield lord fogadtatása Londonban.

BÉKÉT s reményem, tisztességés bé kétjhozok haza Önöknek. Ezen egyszerű szavakkal fejezte ki magát az angol premierminiszter, midőn a berlini kongresszusról visszatérve, az üdvözlő küldöttségeknek fogalmat akart nyújtani az angol politika által a keleti kérdésben kivívott sikerről. De ez egyszerű szavaknak is gyújtó hatása lón. A rideg angol népet rajongó lelkesedés szállotta meg, midőn vezérérfia ujjal a büszke Albion szigetére tette lábát; az az arisztokratikus faj, mely nagyjainak rendszerint csak holtuk után biztosít egy kis helyet a Westminsterben, most életében jött hódolni egy férfinak, ki a világnak olykor annyira üldözött fájából származva, (még nagyatyja is idegen gyanánt vándorolt be Nagy-britanniába), most Albion fiait közt legelső helyen áll, s kit naggyá csak esze és jelleme tett.

A „Charing-Cross“ indóház térs helyisége már órákkal előbb telve volt válogatott közönséggel. Falain ott lengtek az összes nemzetek lobogói, s több mint tízezer dísznövény fényes kerté varázsolta a pályaudvart. Pálmák s fenyőfák között tündér-szép virágok állottak s a falakon rózszakoszorúk vonultak át. De e rózsknál is szebb látványt mutatott a tenger közönség. A miniszterek, a parlament mindkét házának kitűnőségei, London városa hatósága a Lord Majorral élén, az ország első arisztokratái nejeikkel s leányaikkal, a szorongásig tölték meg a helyiséget.

Midőn a várva várt államférfi megérkezett, az eljenzéseken kívül ezer és ezer szerető kar nyújtotta felé üdvözlét. Ott volt a lelkes Burdett-Counts bárónő, ki vagyonának egy részét áldozta fel s azonkívül százezreket gyűjtött a török sebesültek s menekültek javára, ott állott reszkető kezeivel az agg Sir Montefiore Mózes, hogy megáldja egykori hitsorsosát az emberbaráti intéz-

BEAconsfield LORD FOGADTATÁSA LONDONBAN. 1. AZ INDÓHÁZRNÁL. 2. AZ UTCÁN.

Fehér Miklós
egyedüli vezérigényőke **John Baker, B. Kittner** és **Edw. Humphries** legelső és legnagyobb angol szelelő, tisztító és minőségi rosta-gyárosoknak:

ajánlja a n. é. gazd. közönségnek az eredeti angol, — egyedül csak nála kapható, — John Baker és Benj. Kittner szóró és szelelő rostákat, valamint a legjelesebb minőségű árut készítő **Edw. Humphries** rostákat nemkülönbön a legújabb és legjelesebb bármily fajta, — 5 különböző gyarostól birt, — **francia választó gépeit, konkoly, vadborsó, búkköny, zab és árpa kiválasztására.**

Iroda, raktár, kiállítás csarnok és javító műhely:
Bécsben, Budapest, III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria.” Üllői-út 12. sz. alatt. „Köztelek.” Árjegyzékek díjmentesen küldetnek. 4643

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapestben, egyetem-utca 4-ik szám.

kedésekről, melyek a szerb s román zsidók javára az ő hatalmas szavára jöttek létre. A ki távol volt s nem férhetett közelébe, kalapját s kendőjét lobogtatá felé.

Majd elindult az díszmenet. Nem parancsára, nem a hivatalos közegek szolgáléküségéből, de a nép szeretete folytán lett ez valódi diadalmenet. Nem volt ház, mely föl ne lett volna díszítve, az ablakokat ezek lepték el kíváncsian s bokrétkát dobálták az agy férfiu felé. Vele egy kocsi ment hű társa, Lord Salisbury, Abergavenny marquisné s Northcote miniszter neje. Utána a fogatok hosszú sora következett s egy hosszú órába került, míg az indóháztól a miniszterelnöki palotához eljuthattak. De még itt sem nyugodhatott meg a kormányelnök. Számos küldöttség kereste fel azonnal, hogy örömet s halálját fejezze ki működésének eredményé felé, s alant a százezernyi tömeg tüntető éljenzése, kalap- s kendőlobogtatások által fejezte ki mellett mindaddig, míg az ünnepelelt kormányférfi ismét meg nem jelent az ablaknál s pár szóval nem üdvözölte a tömeget, szerényen figyelmetvetn azt a bajtársra, Salisburyre, kiről mellett egészen megfélekedni látszottak.

— A diadalmenetek nálunk is eléggé megszokottak s majd minden képviselőválasztás alkalmával hirdetni szokták az „óriási lelkesedés“-t. Az angol nem lelkesül oly könnyen s ha ily óriási tüntetésről hallunk Angliában, biztosak lehetünk felőle, hogy azt nem egy politikai párt, hanem az egész nemzet szeretete és hálája rendezte. Disraeli érdemeket szerzett reá, adósává tette nemzetét s a nagy Anglia, tudjuk, hogy nem hagyja lerovatlan tartozásait.

Lelkem nyugodt...

Lelkem nyugodt, miként a tenger,
Ha hullámjai lesimultak;
Már nem törődöm a jövővel
S nem háborítom már a multak.
Bohó remények, balga vágyak
Nem bántják többé szívemet...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

Nem kutatom az élet célját,
Tudom, hogy úgy sem ismerem meg;
S úgy sem szerettem életemben:
Békét hagyok a bölcselmennek.
Minél mélyebbre száll az ember,
Annál nagyobb a tömkeleg...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

Küzdjek tovább is lankadatlan
A zúgó árban mosolyogva?
S midőn a part előttem: akkor
Zuhanjak ismét a habokba?
És érzem megint, hogy ottan
Majd rajtam nem segítenek?...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

Hogy vannak-e? eszembe sem jut,
Kikért a szív részvétre dobban,
Kiken segítni is lehetne
Búban, nyomorban, fájdalomban.
Miért is? Tán, a kin segíték,
Hogy lelkem ép az ölje meg?...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

S szeretni?... Ah, miért szeretni?...
Égy szív kétszer meg nem repedhet.
Órók átkunk, hogy az szeressen,
A kit szívünk sosem szerethet;
S hogy aztán mi is azt szeressük,
A ki bennünket nem szeret?...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

Járok az élet tarka rétjén
Gond nélkül, mint a többi ember,
Nem törődöm örömmel, üdvvel,
Nem fájdalommal, gyötrellemmel.
A mult felede... s a jövővel
Mért keserítsem lelkemet?...
Élek, mikép más, a jelennek:
A hogy van, úgy van, egyre megy.

Dengi János.

Kárpáti képek.

V. A Kárpát előmorn.

Csendes ülmunkához szokott, a testi fáradsalmakhoz hozzá nem törődött ember jól teszi, ha Magyarország Alpes-világába lépve, előbb könnyebb kirándulásokban edzi meg erejét, mielőtt az izmokat nagyobb próbára tevő hosszabb utra szánná fejét.

Az elsorolt kirándulások csak gyermekjáték s még a tarpataki völgybe rándulást is ideértve, egy kis erőfeszítéssel mind megtehető egy nap alatt. Még a nők is alig veszik észre a fűrdő társalgójában estenként rendezni szokott táncmulatságokban, hogy hiszen ők ma nagy dolgokat vittek végbe, — künn voltak a Rainer-kunyhónál s durva kő törte piczi lábukat.

De ha túl vagyunk az első „trainingen“, — akkor aztán ne álljunk ellent a hegyekről némán felénk intő biztatásnak: „Excelsior!“

Látogassuk meg a fellegeket!

Ha igaz, hogy egy bolond százat csinál: az is igaz, hogy egy okos is csinál legalább tíz okosat. A fűrdőben uralkodó bizalmas hangulat mellett minden vállalkozás könnyű szerrel talál pártolókra, s mint egy kitűnő tanár mondá egykor pártatlanul plasztikai képpel: „a megpendített szikra csakhamar oly hatalmas folyamává nővi ki magát, hogy árnyékában sokan találnak megpihenést.“

Egy szóval minden kiránduláshoz akad társ azonnal. S ha azt mondod: „szeretnék a lábam alatt látni egy égi háborút:“ — azonnal jelentkezik tíz-tizenkettő, a kit hasonló vágyak eszeszenek.

Tehát el van határozva. Holnap elindulunk égháborút látni a lábunk alatt.

— Hát lesz? — ezt kérdeni senkinek nem jut eszébe. Gazda nélkül csinálni a számítás itt megszokott dolog. Különbösen is vannak itt gavalier emberek alból a fajtából, a kik egy nő társaságot vezetvén a csillagvizsgáló toronyba napfogyatkozást látni, — midőn ott kijelentették nekik, hogy bizony az már elmúlt, a legnagyobb szeretetreméltósággal fordult az observatorium igazgatójához:

— Lássá, uram, ezek a hölgyek még soha se láttak napfogyatkozást. Egyenesen ezért fáradtak ide. Ön udvarias ember. Tegye meg nekünk azt a szívességet, hogy — csinálja még egyszer. Ebben a háborús világban egy kis háborúra számítani nem is valami nagy képtelenség. A társaság ennél fogva azonnal hozzá is lát a hadi terv elkészítéséhez.

A cél az, hogy az expedíció ne legyen tulságig fásztó, ne követeljen igen nagy, — ha nem is vér-, de — verejték-áldozatot s mégis jutalmazó legyen, a mennyire csak lehet. Ennél fogva a legelső kérdés: hova menjünk?

Warum in die Ferne schweifen?
Liegt das Schöne ja so nah!

Itt emelkedik fölöttünk a nagyszalóki hegy, ez a széles vállu rengeteg sziklahegy. Előbástyája a központi Kárpátok szakadékos tömbjének, egy előre tolt erőd, mely a déli homlokvonalat fűdi. A többi hegy, csucs, orom, mind mögötte van. Mi éppen a lábánál lakunk, azaz: már a térde körül, közel az öléhez. Tehát leg is közelebb van

hozzánk. Aztán meg, mint aféle végvár, három oldal felé egész szabadon áll, a kilátást tetejéről nem akadályozzák nála nagyobb hegyek, kivéve az északi oldalon, hol a megkövült titánok égbenyúló sötét tömkelege tiltakozólag int a szemnek: ne tovább.

Hadjáratunk céljával tehát már tisztában vagyunk. Itt fogjuk felújíti az okkupációsális lobogót. Most következik a sor a hadjárat célját biztosító eszközökre. Gondoskodni kell a sereg felszereléséről, s kivált az élelmi szállítmányokról, mivel a megszállandó területünön hiába remélünk akár hideg, akár meleg konyházt.

Az erdő aljában tót pásztorgyerek őriz egy nyáláb fát. Szép egyenes, ember-magasságnyi fenőbotok azok, éppen egy jó marokba illő vastagságban. Alsó végükbe éles szög van ütve s erős vaskarikába foglalva. A bot a markoláson alól kurta „szabirák“-kal (fanyeli bicska, béka-nyuzó) egész az aljáig ki van cifrázva, karikában, harántul, függőlegesen metszett, egymást keresztező, vagy egymás mellett párhuzamosan futó vékonyabb vastag vonalakkal, melyekből, a lehántott barna héj alól, fehéren ragog elő a fenőcsemete eleven husa. Sajátoságos ornamentika ez, se nem gothi, se nem byzanti, se nem renaissance, se nem arabeszk — egészen külön álló, önmagában extrafajt képező magyar alpesi stílus.

Az a bot, ha gyökerén hagyják, magas szál fenővé nőhetett volna valaha. Felyült volna idővel tíz ölnyi magasra. Akkor levágták volna, mint kitűnő példányt, leszállították volna talán a Vág vízéhez, ott egybekötötték volna hasonló társaival tutajnak, leusztatták volna a Dunára, azon egész Budapestig, itt egy építész óda ásta volna egy épülő három-emeletes ház mellé, csinált volna reá állványt s annak az állványnak a tetejéről lebukott volna ennek a pásztorfának az unokája fejétőre és agyonütötte volna magát. De mivelhogy a reménybeli nagyapa gondos elővigyázatból ime még csemetekorában kivágta a reménybeli szálát, ez a szerencsétlenség nem fog megtörténni, s a reménybeli unoka, ha végzeté, csakugyan lebukni három-emeletnyi magasságu állványról: más szálla segítségével lesz kénytelen megselekedni ezt a salto mortale. Ily kitanulhatatlanok a gondviselés utai!

Botunk tehát már van. A hegyhágásnál ez lesz majd a harmadik lábunk. Mert kettő nem mindig elég, sőt olykor bizony még a négy sem fölösleges.

Hogy azonban a pénzen szerzett harmadik lábunk túl ne tegyen a kettőn, melyet a természetől nyertünk, — ezt is adjusztálnunk kell jó erős talpu, szeges eszímával, mely belekapaszkodjék az érdes kőbe, mintha körme lenne.

Ezzel azonban még nincs vége a felszerelésnek. Most ime melegen süti a nap, könnyű nyári ruha volna indikálva, mert a fásztó menet közben még melegebben fog sütni a nap. Azonban a szellős ruha még sem tanácsos. Mert itt a természet még ősi eredeti állapotában van, nem kapott szabályozó jó nevelést a civilizációtól, szabadon üzi szeszélyeit, s az imént még nagyon is meleg érdeklődése egy pillanat alatt úgy meghülhet irántad, hogy a csontod is dide-reg belé. Azért tehát posztó ruha kell ide, különösen pedig lábszáradra olyan hüvely, melyre nem reflektálsz többé. Vékony szíjba csavarva jó ha plaidet is akasztasz a válladra. Ez igen alkalmas uti szerszám a hegyekben: ha akarod, párna, ha akarod köpönyeg, ha akarod sátor, ha akarod paplan, ha akarod keleti szőnyeg, ha akarod napernyő, tarisznya, szélfogó, törülköző, vagy abrosz.

Hátva van még azonban a hadjáratokban nem kevésbé fontos kérdés: a menázi. Megszokott dolog a kárpáti turistáknál, hogy son-

kát, szalámit, sajtot visznek magokkal az utra, s néha nyers húst, ha oly helyre készülnek, hol tüzelőfát remélnek találni. Döller őrnagy, a Kárpátgyelet derék pántrónoka, a tátrai kirándulások buzgó rendezője s mindenekben szives utbaigazító, mint az effélében tapasztalt férfiu, nem tudott eléggé kikelni e rossz szokás ellen. Előfogott s egész praelekeziót tartott nekem a kárpáti diétetika szabályairól, megértetvém velem szentül, hogy a mit mond, azt hiven megírom és kinyomatom valahol, — bizonyára sok kiránduló megköszöni. Sietek is eleget tenni tett fogadalmamnak.

Tehát itt a recipe:

Sonka, szalámi, sajt, füstölt hus és mindenféle sós étel elvetendő. Az ember, a ki a szokatlan erőfeszítésben megizzadva, a nélkül is úgy megsomjazik, hogy égő poklot érez a gyomrában, — ne öntsön olajat a tüzre még azzal is, hogy sósat eszik, mely szintén szomjazt. A legtöbb veszedelem onnan támad, hogy a fölhevült ember a minden lépten-nyomon előbugyogó források kristály vizének nem tud ellenállni s möhön kezd csilapítani szomját: meghül, meghal. Az pedig kár. Vigyen az ember inkább hideg borjusított magával, vagy csirkét, a sajt is megjárja, csak sós ne legyen. A szomjuság ellen tegyen az ember a zsebébe egy tábla csokoládét s néhány aszalt szilvát. Órg, tapasztalt zergevadások bizonyítják, hogy a legelőtöbb szomját is abban a pillanatban eloltja egy kis darab csokoládé, vagy egy szem aszalt szilva s egész nap járhat-kehet az ember, a nélkül, hogy vizre csak gondolna is.

Bort vagy egyéb szeszes italt szintén nem tanácsos fölvenni nehezebb partiekra. Mert itt a magasban tiszta, ritka levegőben, kisebb légnymásnál illőbbak a szeszes részek, s a kinek oda lenn egy-két liter meg se kottyan, itt egy möhön megivott pohártól olyan szédülést kaphat, mely a veszedelmeseb helyeken fejfel zuhinthatja alá a mélységbe. Csak egy ily megzavart fejtű társ kell, hogy az egész társaság élvezetét megrontsa, s még ma is emlegetnek egy kirándulást a lomniczi csucsra, hol egy fiatal ember lelkesedését alig néhány csepp bor annyira fölfokozta, hogy visszatérőben folyton ott lebegett a legborzasztóbb halál párkányán, s végre is a vezetőnek kellett őt lehozni ezer halálos veszély közepett, több óra hosszáig tartó olyan uton, hol a leggyakorlottabb hegyászónak is mind az öt érzékét, husz körmet, kezét-lábát s minden részét saját maga biztonságáért szükség összeszednie, hogy a sziklához tapadva maradjon, s le ne bukjen a négyezer lábnyira meredeken, csaknem egész függőlegesen leszakadó mélységbe.

A szeszes italt akkor kell elővenni, ha az ember nyugvó tanyára jutott, hol egy-két órát pihenésre szánhat. Ha pedig az éjt is ott tölti, akkor a bor, kivált a jó vörös bor, de a pálinka s az itt szokásos boroviczka (fenyő-szesz) igen jót tesz a metsző hideg ellen. A gondos vezetők soha sem is viszik föl az italt magasabb ormokra, hanem elrejtik a pihenő tanyákon kövek alá, s csak visszatérőben szedik elő. Egy kis meleg tea, vagy forró fekete kávé, ha még olyan rossz is, minden ambróziánál jobban esik ilyenkor.

De ha az embernek minden porczikájára szüksége van, hogy egy nagyobb partiet megteheszen, — hogyan terhelje meg magát ennyi készülékkel?

Hja, a hadvezérnek, ha sikert akar, élelemszállító trainról is kell gondoskodni. Arra való a ló. És arra is, hogy a meddig a ló mehet, rá üljön az ember és kímélje erejét az ut ama részére, a hová már csak a zerge követhetné.

Ez a ló, a hegyászó ló, egy külön specialitása a lovaknak. Ha társadalmi állását a lovak nagy nemzetségében jellemeznem kellene, azt

mondanám róla, hogy a hegyászó ló a lovak között az, a mi az emberek között az akadémikus.

Annak is olyan igénytelen külseje van, mint emennek. Kissé kopott, kissé sovány, s nem sokat gondol külső megjelenésével a társaságban. Fejét ép úgy előre csüggesztve viseli, mint emez, a mi a természetudósok szerint csalhatatlan jele annak, hogy nála az értelmiség fészke, a homlokagy tulsulylyal bir a többi agy fölött, s hogy az nála erősebben ki van fejlődve, mint más lovaknál, melyek oly fönnhordják az orrukat. Életmódjában sem becsüli sokra a világi hívságokat, a zabot csak ideáltnak tekinti, melyet köztudomás szerint, bármint töreksünk feleje, el nem érhetünk, s megelégszik egy harapó fűvel, a mit az utszélen talál, s melyet csak úgy, foga közt a kemény zabolával tesz titokban, lopva a magáévá. A szerénység erénye annyira kifejtett benne, hogy soha sem toladodik előtérbe, nem igyekszik feljutni elsőnek, s nem hogy irigyléni Kisbértől, Kincsemától s egyéb hívalgó paripáktól a longchamps-i és epsomi díjakat (valaminthogy az akadémikusok is másoknak engedik elnyerni a versenyjutalmakat), sőt azon van, hogy a magához hasonló szerénységgel dicsekvő lőtársának is mögötte maradjon néhány saját-fejfel.

De bármily magas foku legyen is benne az önmegtartadás, a lovak társadalmában mégis ő képviseli az ész-arisztokráciát. Nincs okosabb ló a világon, mint a hegyeket mászó mokány. Ellensége levén minden charlatanerának, nem ismeri a szédülést, — innen van aztán, hogy a magas hegygerinceken is, tátongó mélységek fölött, keskeny sziklapárkányokon, omló görkővön, biztos szilárd léptekkel halad, — minden egyes lépését előre kiszámítja teszi, s megjegyzi jól a nyomot, hová lábát tegye. Hiába képezed te aztán, a ki rajta ülsz, hogy te jobban tudod az utat, s irányt szabhatasz haladásának. Rángathatod te a kantárszárát jobbra, rángathatod, hegedülhetsz, fűrészelhetsz a száján a zabolával: ő halad a maga útján s higgadt öntudattal veti meg emberi gyarló törekvéseit. Ő tudja, mit csinál s biztosan átvezet a szédüléstől, melyen te a magad lábán csak halálos szorongással mertél volna keresztül haladni.

Lehet ez önféjűség nála; de hát hol is láttál volna életemben igazi akadémikust, a ki nem önféjű, s a kit valaha bármilyen nyomatékos argumentum ad — equum eltántorított volna utjából.

Mind ezekkel tisztában levén, már most arról foly a tanácskozás, merre felé intézzük a rohamot a nagyszalóki csucs ellen?

A hegy, mint tudjuk, a kárpáti sziklatömbtől előre hasadt külön hegy, — mondjuk hát: déli szirma a köböl alkotott roppant tulipán helyen. Felénk néző külső lapja simának látszik, csak teteje felé látjuk, hogy közepe táján, a „Király orrának“ nevezett kimagasló sziklát. E külső sima lapon egy óriási V betű látszik, fakó színével levonulva az erdőig. A lomniczi csucs szürke teste hasonló fakó betűt mutat, csak hogy megfordítva, tehát A-hoz hasonlít. A vízmosások utja ez. Amannál felhőszakadáskor a víz a két mosásból egybe foly, ennél két sugárban zuhog alá.

Erős izmu, jó tüdejű fiatal emberek már megtették azt a tréfát, hogy e vízmosáson mászták meg a nagyszalóki csucsot, egyenesen torony irányában. Azaz, hogy a „Király orra“ irányában, mely hatalmas orra különben egészen rá illik az Énekek énekének következő verse: „A te orrod olyan, mint a Libanon hegye, mely néz Damaskus felé.“ — Mi azonban, kik a bravour helyett a kényelmet keressük, nem fogunk oly utat választani, mely hasonló valamely ház me-

redék hajazatához, a melyről minduntalan hátra csuszhatik az ember, s mely fölfelé kuszas négy kéz lábán megtart három órát, ámbár a legrovidebb egyenes ut, s a csucs oly közelnek látszik, hogy jó paritással gyerek követ röphithetne a tetejébe. Biz ez pedig csak optikai csalódás, 7766 lábnyira emelkedik a csucs a tenger színe fölött s annál a pontnál, hol mi állunk, a tátrafüredi kápolnánál 4600 lábbal áll még magasabban.

Egy másik utja is van még a nagyszalóki csucsnak: a tarpataki völgyből, föl az oromig a hegy emelkedő élén. Ez az él innen tekintve olyan, mint egy régi penge, egész hosszában tele van csorbával. Meglátszik rajta az erőszakos elrepedés a háta mögött levő sziklatömegektől. Ezen a csorba gerinczen járta föl annak előtte az oromra. De ez ut terhes, szakadékos, fásztó, és az a hátránya van, hogy ezen a gerinczen haladva folytonosan kilátásunk van jobbra és balra is, s meg vagyunk fosztva attól az élvezettől, melyet az a meglepetés szerez, mikor egy-egy szép vidék váratlanul kibontakozik szemünk előtt, s egyszerre megragad addig rejtve maradt bájával.

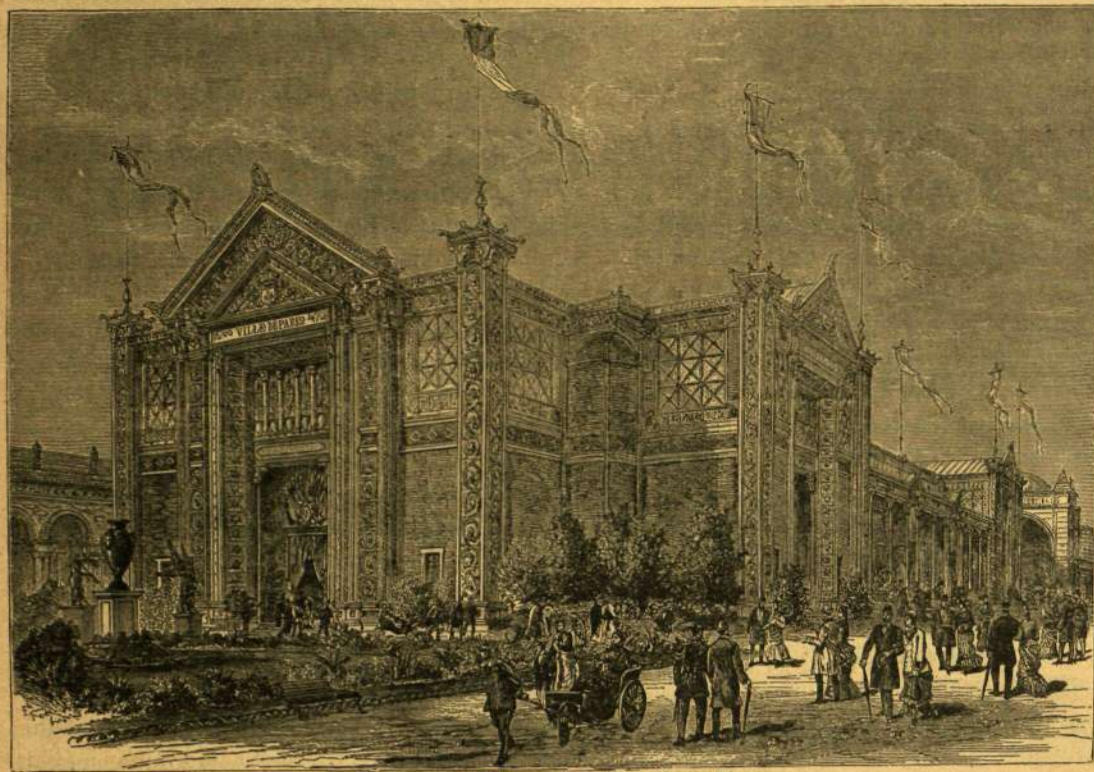
Választjuk tehát a most már leginkább járatos harmadik utat, a felkai völgyre hajló lejtő felől. Ugyanazon az uton indul meg karavánunk a fűrdőből, mely a felkai völgybe vezet. Szép árnyas fenyőerdőn visz az ut a major és az erdőszlak, majd feljebb a Rainerféle fűrészmalom mellett. Ez még itt szekér-ut, mely azonban feljebb más irányba hajlik.

Az erdőnek a lucfenyvesben néhol éjszakra emlékeztető árnya van. De az éjszaka nem tart soká, hajnali derengés váltja föl. Látunk már verőfényt, — zöldet. A vörös fenyő finomabb, világosabb levelei ilyenre festették a nap-sugarat, mielőtt átértesztették. Itt messze belátnak az erdő méhébe, a távolság nöttével egyre vékonyodó oszlopsarnokával. A fák lábainál elterülő üde zöld mohaszőnyegét karmazsin piros galócák, sötét barna bárszoros tinórruk, arany-sárga csirkegomba-telepek tarkítják, fölválva áfonyamezőkkel, melyeknek apró kerek levelei cserjéin ott kékül a „borovnyicza“ hamvas kék bogója, néhol oly vastagon, hogy gerbenszerű készülékekkel lapátolják kosárra.

Egy órai csendes lovaglás után, mely alatt utunk patakokon, bemohosodott köveken, fejtő vízmosásokon vezetett keresztül, locogó, csillogó kristályforrások mellett, — eljutunk arra a pontra, a hol a felkai völgybe vezető út tovább halad az eddigi nyugoti irányban, mi pedig északi irányban jobbra fordulunk, a hegység felé. Még egy ideig az itt már ritkás erdő is követ, de alig egy negyed órára mulva már egy egészen más birodalomba jutunk: a gyalogfenyő birodalmába. Ez már itt cserjevilág. Lombján elterpeszkedve fekszenek a szurkos bokrok, könyököket mutató ágaikkal, melyeknek pikkelyes gallyain egész csutkák nőnek hosszú, vastag tülevelekből, élénken emlékeztetve a lámpaüvegeket tisztító kefékre.

A hol hosszabb egyenes gallyat találnak az ily bokron, azt levágják. Illatos, hajlékony pipaszár lesz abból, melyet kellemesebbnek és egészségesebbnek mondanak a jasminnál. E eszerjék között megszünik minden ut, s meredek kapaszkodó kezdődik 30 foknyi emelkedéssel. Akadémikus lovaink nem követhetnek többé, azokat vissza kell hagynunk s igénybe vennünk az apostolokéit.

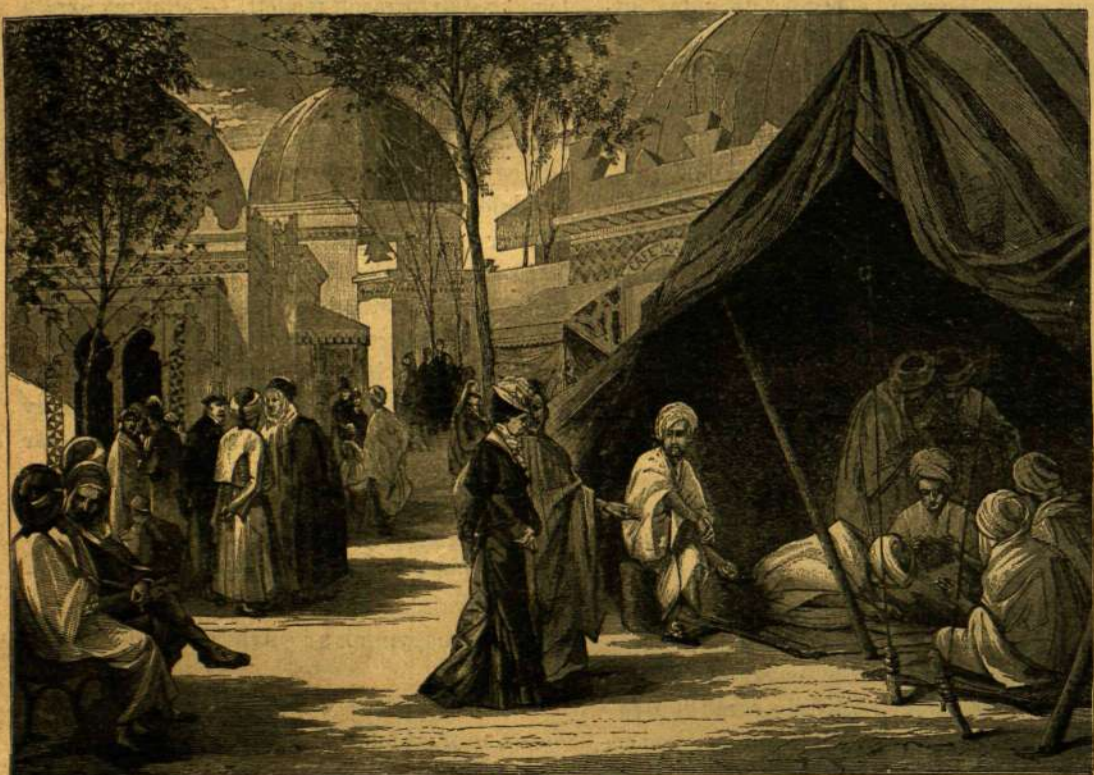
A nagyszalóki csucs egyenesen előtűnik mered, mint valami világító torony, mely azonban most a sötétségével világít. Arra felé tartunk, az erdőregió utolsó törpe maradványain, a kuszó fenyőcserjéken, majd egy darabon hatalmas, kopasz szikladarabok labirintján keresztül.

Páris városának épülete a központi parkban a Mars-mezőn.

Spanyol pavillon.

Mórok és algéri arabok sátra a Trocadero-parkban.

KÉPEK A PÁRISI

Japáni szakács (Tanaga).

Török csizmadia.

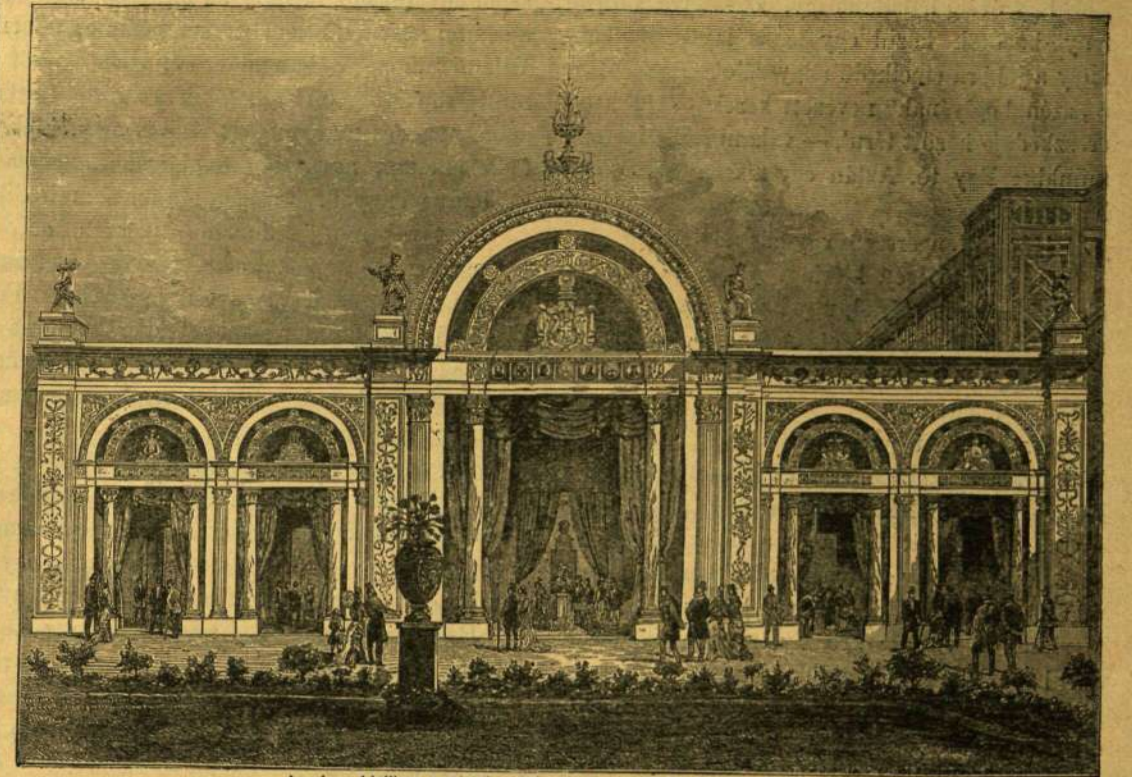
A chinai és japáni kiállítási épület homlokzata a nemzetek utcájában.

Algiri szabó.

Kávéfőzés az algiri pavillon konyhájában.

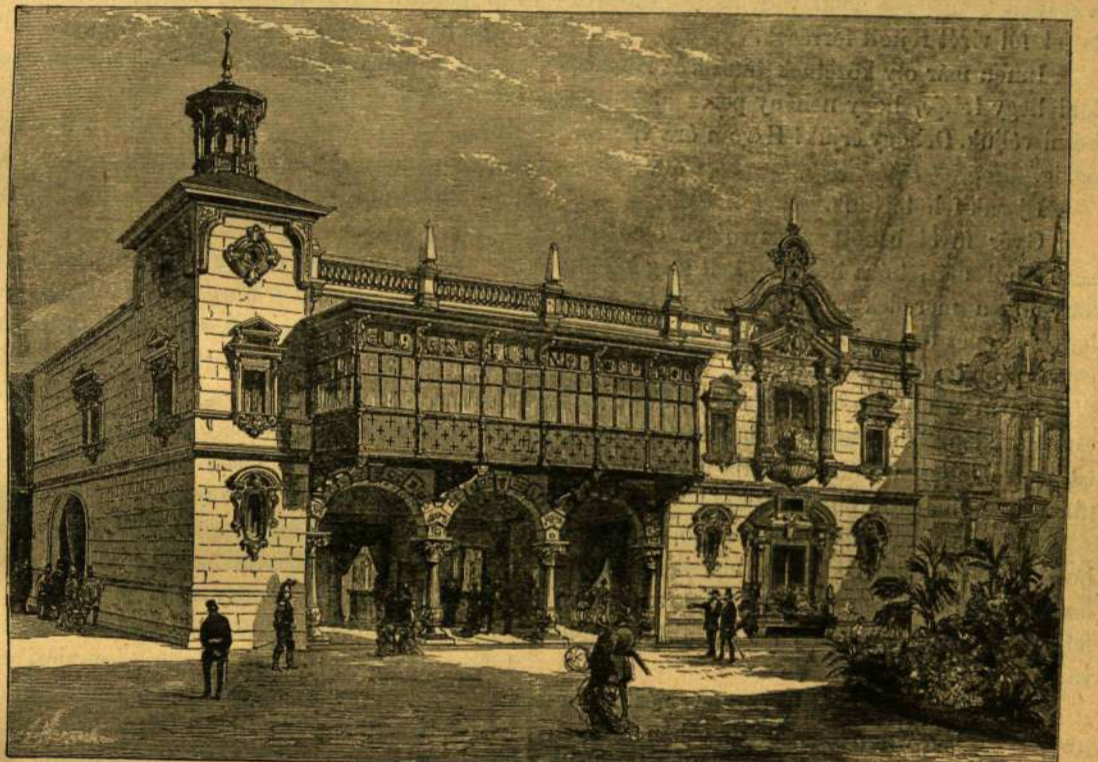
Az olasz kiállítás épület homlokzata a nemzetek utcájában.

A park egy része.

Keleti bázár.

A közép- és délamerikai pavillon homlokzata a Mars-mezőn.

Chinai kiállítók és kiállításuk a Mars-mezőn.

Japáni ház a Trocadero-parkban.

Japáni ház belseje a Trocadero-parkban.

KIÁLLITÁS RÓL

Egy óráig haladunk így. Egyszerre a törpe fenyő-bozótok közül egy tágas lapos öbölben, mely a jobbra emelkedő nagyszálói lejtő, balra a „szénaboglyának“ nevezett kerek tetejű hegy ereszkedője között táru, — valami csillan a szemünkbe. Egy tő. Aztán egy másik. Aztán egy harmadik.

Három tengerszem egymás mellett.

Az első tő igen kicsiny. Átmérője alig tíz öl, s néha ki is szárad, úgy hogy csak a fenéke mutat némi nyirkosságot. A feljebb eső két tő már nagyobb, úgy egy holdnyi területet foglalhat el mindegyik.

Az ember meglepetten közelit hozzájuk, s bámulva nézi kávészin vizüket. Igazán kávészin, s ha a szín megfelel a valóságnak: akkor bizonyosan ez a két tő lenne a világ legmagyobb kávé eszéje. Ily imponans edényben még nem láttak kávét. Hanem hát a szín csak szín. Merítünk a vízből: kristálytiszta, mint bármely más hegyi víz. Megízleljük, — lanyha ugyan, de iható, s bizonyára sok alföldi város lenne boldoggá, ha ilyen vize lenne kutaiban. E tavakba sehonnan se ömlik forrás, lefolyásuk sincs sehoh. E két tő tehát vagy hatalmas reservoir, melyben a csapadék vize összegyűl, vagy alólról szivárog-tatják föl vizet rejtett források.

Innen már oly közelnek látszik a nagyszálói hegy teteje, hogy néhány percz alatt elérhetni véljük. Dehogyan ériük! Három óra van még odáig.

Éjszak felé tartunk.

Gyér fűvel benőtt széles völgyöbölbe érkezünk, hol másfél óra hosszáig kell még kapaszkodunk a meredek emelkedésen, mire enyhe lejtős, gyeses térre akadunk, hol a turisták úgy egy órai pihenőt szoktak tartani.

Innen aztán mindenütt a hegygerincek élén csupa sziklaomladék között halad az ember, míg egyszerre teljesen elállva találja maga előtt az utat. Innen már tovább nem lehet!

Dehogyan nem! kiáltja a vezető, s mutatja, hogyan kell. Gyíkká válik az ember s csaknem hozzá tapad a köhöz, úgy kuszlik kézzel lábball feljebb és feljebb s ime egy kis óra alatt — fönn vagyunk a csucson.

Az ember, a ki alólról ezerszer nézte a hegyeket, sokszor elgondolkozik magában: milyen lehet ott felül, egy olyan magas hegynek a kellő tetején? Hogy van az az orom, oda fönn „beburorozva“? Van-e ott tér, a hol megállni lehet, s ha van, sima-e az vagy hegyes? térs-e vagy nagyon is szűk? mert egy igazi csucson olyan-nak illik lenni, hogy azon legföljebb a zerge négy lába férhessen el.

A nagy-szalói hegy csuca nem ilyen. Egy közel husz ölnyi hosszúságú el az, csaknem egészen vízszintesen haladó, — de alig szélesebb egy, legfőleg két ölnél. Szétszórván fekszenek rajta a kisebb-nagyobb kődarabok. Azokat leveletlen folyóárok vékony szálai lepik el mint egy ide ragadt pókháló, mely fogva tartja a köveket, hogy a szél ne fujjja. Itt-ott egy-egy talpalatnyi gyepfolt mutatkozik árván, szomorúan.

De a szerzetést heverő szirtdarabok némelyike, kivált a tarpataki völgy felé néző oldalon, oly lazán állanak, hogy csak egy kissé kellene meglóditni s rémitő dübörgéssel szakadnának alá a mérhetetlen mélységbe.

Első tekintetünk is ezt a völgyet éri, ha följutottunk a szédítő magasba. Feketén ásit előnkbe a mélységből, szakadékaival s a fenékén végig rohanó patakka, mely föl-fölcsillan, mint egy ezüst kigyó. A hol a völgymedencében már a törpe fenyő birodalma is megszűnik, a leborotválnak látszó puszta szirtzen egymás fölé helyezett sziklapozsokokon köröskörül, mint valami roppant amphitheatrumban tengerszemek mosolygának felénk: hat nagyobb és tizenegy ki-

sebb. Megragadó látvány az innen a magasból, a semmi nesz által nem zavart néma csendben. Valami ünnepélyes hangulat szállja meg a nézőt, a mint azon a völgyön végig tekint s a tavak tiszta, sima, nyugodt tükré mellett látja lenni a hánykolódó patakok, nyugtalan habjaival, melyeknek ott lenni mennydörgő robaja ide föl nem hallik.

A tavak fölött, túl azon a nyergen, mely a lomnici csucs-csoportot a szekrényhegyivel összeköti, Galicziának egy távoli része látszik. Félig felbő már az, félig meg tenger, a mint a távolság kékelő ködében a közelebbi részeket elfedő sötét hegység állán lebeg, mint valami délibábos csalóka tümemény.

Északra és északkeletre a jégvölgyi és a lomnici csucs-csoportot a legkedvezőbb fenségekben. Nem látszanak magasabbaknak innen annál a pontnál, melyen most állunk, pedig mindegyikük közelebb van az éghez majdnem száz ölnyi-vel. És a mellett oly közel látszanak, hogy áthidalásuk szinte nem tetszik lehetlenségnek. Pedig minő ivnek kellene annak lenni, a melynek a nagyszálói csucs lenne az egyik oszlopa, a lomnici a másik.

A Kárpátomb legzordabb hegysége, a „Közép gerince“ (Mittl-grad), mely mint valami nyelv nyulik bele a tarpataki völgybe, beékelve magát a nagyszálói és lomnici hegyesport közé, innen meg se látszik. Nem hogy kicsi volna, — de azért, mert „elnyelte“ a lomnici hegység, magába olvasztotta annyira, úgy hogy egyenlő színük és alakjuk mellett egy hegynek látszik a kettő.

Sehol nincs az ember annyi optikai csalódásnak kitéve, mint a Kárpátokban. A lomnici csucs pl. ide oly közelnek látszik, hogy az ember minden egyes követ kivehetni vél rajta, s kész lenne megesküdni, hogy az ott járó embert is meglátja szeme, sőt hogy talán átkiáltott erős szavát is meghallaná. Pedig az a csucs fél mérföldnyire (1981 ölnyre) van ide, s e távolságra már nincs oly éles emberi szem, mely az embert meg tudná különböztetni a köziklától. Fuchs Frigyes, a Kárpátok e nagy ismerője beszéli épen egy munkájában, hogy ő a nagyszálói oromról kitűnő látóóvével tisztán látta a lomnici csucson időzőket, a mint a kemény mohába feküdvén a napon sütkeztek; de ezek, ámbar tudták, hogy ő ugyanakkor a nagyszálói csucson lesz, minden vizsgálódás dacára sem tudtak meglátni e helyen semmit, a mi emberi alakhoz lett volna hasonló.

Egyenesen kelet, vagyis azon oldal felé, melyről érkezünk, a Kárpát legmagasabb orma, a gerlachfalvi csucs, és a melléje sorakozó többi orom zárja el a láthatárt. Ezek az ormok, melyek között a közeli Szekrényhegy és a távolibb Viszoka magaslik ki leginkább, puszták, kopárok, szakadékosak és oly feketék, mintha vasból lennének.

De a legsajátosabb látványt mutatja az a hasadékos, éles kiszögélésekkel borított vad gerincek, melylyel a nagyszálói csucs a háta mögött levő hegytömbbel összefügg. Olyan az, mintha egy ózónvíz előtti óriás szörnyeteg nyakának volna a csontváza, tele groteszk, ijesztő szirtekkel, hajlásokkal és csavarodások tömegeivel, melyek közül feneketlen mélységek ásitának elő.

De elég legyen a vad romantikából, fordítsuk tekintetünket más felé, honnan mosolygó, szelíd kép lep meg azzal az ellentéttel, melyet az imént láttunk. A szirtorom délkeleti párkányára lépve ott látjuk legelőször is lábunk alatt a kedves Tátrafüredet, oly közel, hogy azt hisszük, az eldobott kő be fogna esni valamelyik háznak kéményébe. Végig láthatunk az egész Poprád völgyén Lucsivnáton kezdve Bucsóczi, a lipői hegyektől föl a Maguráig.

Soha ennél elragadóbb látványt! Olvasóink közül bizonyára sokan emlékeznek még a bécsi kiállításra. Volt ottan egy óriási térkép, Konstantinápoly és vidéké. Gyurma papirból volt az készíve, meglátszottak rajta még a nevezetesebb házak is, a falvak, a völgyek és a hegyek, a legkisebb domb is arányos méreteken. Valóságos szobra volt az ama vidékek, szépen kifarragva a természet után, s az ember azt hihette, Konstantinápoly fölött lebeg valami léghajóban mérhetetlen magasságban, s azért látszik a földre kiterített vidék oly kicsinynek innen a madár-távlatból.

Hát itt látja meg az ember a nagyszálói csucson, mily kontármunka a leggondosabb is a természetalkotó keze mellett.

Itt látunk csak igazán valódi térképet madártávlatból. Hegy és völgy, kigyózó folyók és patakok, sárga szántóföldek, üde rétek, mezők, sötét erdők s a fák alól itt-ott előfehérlő házesoportok, sőt egyes utcák, házak nagyszerű együletben fekszenek előttünk. Lucsivnáton tul keletre ellát szemünk egész a Vágvölgybe, — nyugat felé el egész a lublói és palocsai várig. Egyenesen délre, a szepesi enyhe síkon tul, a gömri hegyek mögött, halvány ködbe veszte, még felhővel összeolvadva tűnnek el a távoli hegyek, köztök a tokaji, mely egymagában állva, olyan innen, mint egy vakandurás. Csak az átelleni „Királyhegy“ az ő kopasz fejével, lomhán szétterjeszkedő testével tűnik föl tekintélyesen innen is.

Negyvennyolcz falut és várost számlálhatni meg innen szabad szemmel, nem is számítva a tömérdek fejtő pontot, melyekről nem veszi ki az ember, templom-e, torony-e, magános kastély-e?

A kárpáti turisták egyhangú állítása szerint egy magasabb csucs megmászása sem jutalmazóbb, mint a nagyszálóié. A többiről a kiltást elzárja épen az előbbre toluló nagyszálói. És egyetlen orom sincs, melynek megmászása ne volna fáradságosabb, mint ezé. Azért ezt a gyengébb hegymászó is meg szokta kísérteni, sőt nem ritka dolog, hogy vállalkozóbb nők is meglátogatják és — nem bánják meg.

Bizony szép itt a magasban, a tiszta levegőn, oly közel az éghez, s minden élő embernek oly magasan a feje fölött. De az idő int, alá kell szállanunk. Le tehát a földi porba, ott a mi helyünk.

Megindulunk, ugyanazon az uton, melyen feljöttünk. Némán, a látottakon elmerengve, lelünkben a soha el nem mosódó benyomással közelgünk tanyáink felé.

— Hát az éghabóru? — kérdi egyszerre valaki a társaságból. — Hiszen az volt igérvé!

— Örüljenek az urak, — mondja az interpellált vezető az ő jámbor, őszinte együgyűségével, — örüljenek, hogy ily szép tiszta időt kaptak a szép kiltáshoz. Ritka dolog ám ez! Más ember örülne, önk meg zugolódna. Pedig akkor volna okuk zugolódni, ha fölmásznak a hegyre, ott borig áznak és nem látnak semmit, — mi bizony gyakran megesik.

Törs Kálmán.

Bosznia és Herzegovina.

II.

(A rája. A görög klerus uralma. A római katolikusok kiváltságai. A ferenczrendi barátok. Az adózás rendszere. A verboszu.)

A keresztény bosnyákok, mint már említettük, két csoportra szakadnak: a görög nem egyesültekre (ristyaninok) és róm. katolikusokra (kristyaninok). A görög nem egyesültek száma Bosznia és Herzegovinában 600,000-re megy, mely számból 90,000 esik magára Herzegovi-

nára. E felekezet a konstantinápolyi (fanari) görög patriarkha fennhatásága alatt áll, mióta Csnojejevs Arzen ipeki patriarkha 1690-ben hivatott együtt Magyarorszába költözött, s az ipeki szerb patriarkhatas ennek folytán feloszlott. Bosznia-Szerbiában egy metropolitája és Mosztárban és Zvornikban egy-egy püspöke (vladikja) van az egyháznak. Erről a felekezetről a legszándóbb, a legsötétebb képet kellene rajzolnunk, ha elég sötétet fogna tollunk. Azt a gazdálkodást, melyet egyházi és politikai ügyekben a görög klerus nemcsak Boszniában, hanem európai Törökországban egyáltalán folytat, leírni alig lehet, az borzalommal tölti el azt, kinek alkalma volt látni és megismerni. Nincs a világban vallásfelekezet, melynek papjai oly lelkiismeretlen játékokat és sanyargatást követnek el hiveiken, mint a bosnyákországi görög papok. A hívőket itt a szó valóságos értelmében nyáznak tartják, melyet tetszés szerint nyuznak és drága áron ámitanak. A görög patriarkha magas áron vásárolván meg főpapi székét, a boszniai érseki és püspöki székeket maga is pénzen adja el a legtöbbet ígérőknek. A főpásztorok, ha megvették is egyházi megjelölést, nem tarthatják azt meg háborítatlanul, ha csak évenként új ajándékokkal nem kedveskednek a patriarkhának. A főpapok a felsőbb helyről vett példát követik a plebániák kiosztásában. Egy plebánia ára annak beese szerint 30 aranytól 300 aranyig terjed. A mely pap egy plebániát megvásárol, nem bizonyos benne, hogy holnap holnapután nem kap-e levelet püspöktől, melyben az tudtára adja, hogy egy másik pap nagyobb árt ígért érte, s ha azt nem tudja megfizetni, elveszti plebániáját. Arra, hogy valaki pap lehessen, nem kívának az illetőtől egyebet, csak hogy az imádságokat jól-rosszul el tudja mondani és mindenekelőtt, hogy a plebániáért járó árt lefizesse. Ha valamely világinak kedve kerekedik pappá lenni, azt ezen a módon megteheti, még írni és olvasni sem kell tudnia. Ha valamely püspök megszorult pénz dolgában, eladja egynehány plebániáját uszorosoknak, kik aztán hallatlan magas kamatot vesznek a kölcsönzött pénzért — nem a püspöktől, hanem az alsóbb rendű papságtól, mely a plebániákat megvásárolja. Az alsóbb rendű papok a népen veszik meg azt az összeget, melyet plebániájukért fizettek és megfizetnek, csak hogy abban megmaradhassanak.

Az egyházi teendőikért önkényileg szabják meg az árt. Ha valakinek gyermekét kell megkeresztelnie, az apa vagyoni állása szerént vagy borját, vagy malacát veszi el; ha meghal egy jómódú gazda, az ökor vándorol a pap udvarára. A szegények gyermekei felnőnek a nélkül, hogy megvolnának keresztelve, mert nem tudták szüleik a stólat lefizetni. Hogy aztán milyen lehet az a papság, mely ily módon gondoskodik hiveinek lelki üdvéről, azt el lehet képzelni. A legundokabb bűnök, a hitszegés, uszora, fajtalan élet és a bűnök egész legiója út tanyát az ilyen pópa házában. A nép jobban gyűlöli rendszerint a pópát, mint a török előjárót, mert az első minden tekintetben nagyobb zsarnoka és átka, mint bármely török kényur.

A római egyházhoz tartozó hívek száma csak 200,000; tehát a görög-keletiek egy harmada, a mohammedánok egy negyede; ebből Herzegovinára esik 63,540. Ezek bár számmal kevesebben vannak, de jóval több előnnyel, bizonyos kiváltságokkal bírnak. E felekezet kiváltságait az Assisi Ferencz szerzetes rendnek köszöni. Ez a 14-ik században nagy számmal özőnlötte el Boszniát, s abban „Bosznia argentina“ név alatt külön vikariatust képezett. Miután II. Mohammed szultán meghódította Boszniát, a keresztények nagy félelemmel menekültek a rettegett hódító elől. Egy szerzetes főnök, Zviz-

dovics Angelus, a fojniczai kolostor perjele, a szultán elé ment s hivei számára kegyelmet kért. A szultánnak megtetszett a szerzetes főnök bátor fellepése; egy atnámot adott neki, melyben a szerzetes rendet oltalmába veszi, hiveit bántatlanul hagyni ígére, a rendnek örök időkre utódai nevében is háborítatlan működést biztosított. Megengedte a katolikusoknak, hogy templomokat építhessenek, harangozhatnak és papjaikat, de csak a ferenczrendű szerzeteseket, tetszésük szerint szaporíthatják, s vallásukat szabadon gyakorolhatják. A szerzet azonkívül fölmentetett az adó minden nemeitől és a török kormányknak semminemű illeketet sem fizet. A szerzetnek van egyedül joga a boszniai és herzegovinai egyházakat lelkipásztorokkal ellátni. Ezen szerzetesek öltözete majdnem azonos a görög papokéval, csakhogy fekete süveg helyett fezt hordanak és szakállt viselnek. E két tartományban igen nagy házaik vannak, melyek közül legpompásabb a fojniczai és kressovoai Boszniában, a sirokibzigi Herzegovinában, hat órányira Mosztártól. A herzegovinai szerzetesek időjárártal nagyon elszaporodván, 1846 óta külön váltak a boszniai vikariatustól és azóta önálló custodiát képeznek.

A görög-keletiek az említett jogokkal nem bírván, nagyon nyomorult állapotban vannak. Templomot építhetnek ugyan, de az az illető helységben levő legnagyobb épületnél nagyobb, illetőleg magasabb nem lehet, tornya nem emelkedhet magasabbra a rendes épületnél; harangozniok nem szabad, s csak kalapálással hívhatják össze hiveiket az isteni tiszteletre.

A római katolikusok kiváltságaiknál fogva a művelődésnek sokkal magasabb fokán állanak, s abban nagy elismerés illeti meg a derék szerzeteseket, kik iskolákat tartanak fenn és gondoskodnak hiveik kiképzéséről. A török kormányhoz hűségesen ragaszkodtak, s a kormány maga is bizalommal volt irántuk.

A cigányok, kiknek számát 12,000-re teszik, mohammedán vallásúak, de mesetekbe nem járnak, bosnyákok és törökök beszélnek, s többnyire kovácsok és fanemű-készítők.

A zsidók, mint egyáltalán egész Törökországban, a szefardimok nevezete alatt Spanyolországból eredtek; maguk között spanyolul beszélnek és kereskedéssel foglalkoznak. A zsidókat leg-többen 2000-re teszik.

Az adózás és a nép terhei egyáltalán évek óta sokszor szolgálták már eszmecere tárgyul. Megtámadták a török kormányt, hogy a népet elviselhetlen terhekkel halmozta el, s azonkívül az adók behajtását bérölknek adta ki, kik a népet hallatlan módon zsarolják, zaklatják. Ennek a panasznak — nem tagadjuk — van alapja; mindannak dacára a török kormány által kirótt adók nem oly nagyok és terhesek, hogy azokat a nép meg ne győzné. A főbaj az adók beszedésének módjában és a nép lustaságában van. Mint az adók felsorolásából látni fogjuk, vannak államok, hol sokkal terhesebbek az adók; Boszniában a nép termelő képességéhez mérve nagy az adó. A szokásban levő adónemek elsze a tized, asar (törökül), deszetina (bosnyákul), melyet a termesztő minden termény után adni köteles. Ennek behajtásában az a szokás uralkodik, hogy nem természetben, hanem pénzben szokták az adóbérlők behajtani. A tized értékét aratás előtt szabják meg, mikor a gabona legdrágább, s aratás után veszik fel ártát, mikor a termény legolcsóbb, úgy hogy a termelő ilyenkor a tizednél jóval többet kénytelen eladni, csakhogy adóját lefizesse. A telekadó a földbirtok értékének két ötöd százalékát képezi.

A rája (keresztény alattvaló) az általa művelt földnek csak hűbérese levén, földesurának

jobbágyi illeték fejében a termés harmadát (trentina) adja. Ha a földművelő eszközközet is urától kapja, akkor a termés felét adja.

A házbéradó a házbér vagy értékének négy százaléka. Jövedelemadó fejében fizet mindenki két ötöd százalékot a jöhiszemüleg megbeesült jövedelem után. A keresztény lakosság katonamentes levén, véradó (bedel aszkerie) fejében minden férfinemű keresztény 28 piasztert (2 ftr 80 krt) fizet 7 éves korától 50 évesig.

A juhok, kecskék és sertésektől fizetett adók 2—4 piaszter (20—24 kr.) között váltakoznak. Közmunka fejében minden lakos 5 napi munkát kénytelen végezni.

A rendes adókon kívül vannak a ruzumat nevű rendkívüli adók, melyeket az eladott marhák, lovak, dohány, pióczák után és oklevelekre bélyeg alakjában fizetnek.

A fegyverviseles egy ideig tiltva volt, 1851 óta azonban évi 7 piaszter (70 kr.) adó mellett megengedtetett.

A nép életmódjáról és viseletéről később bővebben szólván, itt csak egy megrögzött vad szokásról, az ugnevezett verboszról (krvina) akarunk megemlékezni. A török hódítás előtti időkből való szokás a délszláv népeknél a verboszu, mely a párbanak sokkal rettenetesebb testvére. Ha valakinek testvére, barátja, apja, vagy gyermeke magán boszumnak esett áldozatul, akkor a család valamely tagjának boszút kell állania a gyilkoshoz az által, hogy nem magát, hanem a gyilkoshoz az elejtett áldozatnak megfelelő viszonyban levő családtagját ejti el. Ha tehát valakinek atyját gyilkolja meg az egyik, viszonzásul a fiu a gyilkos atyját tartozik elejteni, hogy ugyanazt a fájdalmat érezze, melyet maga okozott felebarátjának. Ha ez nem hajtható végre az illető családtag nem létében, akkor magán a gyilkoson hajtja végre a verboszot. Ha ez rövid idő alatt nem sikerül, akkor mindaddig teherképen nyomja az illetőt, míg az ki nincs elégitve. Ha az apa végre nem hajthatja, örökségül száll a fiara, sőt az unokára. Az anya a kis gyermek bölcsője fölé akasztja a meggyilkoltak véres ruháját és mindig a boszu végrehajtására ingerli és tanítja. Egyik boszu sokszor újabb véres bántalomra ad okot, mi által a családok évtizedeken át egymást pusztítják a boszu fegyverével. Ez a vad szokás uralkodik nemcsak Boszniában, hanem Albániában és Montenegróban is, és a két utóbbi helyen még sokkal borzasztóbb alakban, mint Boszniában és Herzegovinában.

A török kormány, habár szigorú büntetéssel igyekezett és igyekszik e vad szokásnak véget vetni, az mégsem szűnt meg ép úgy mint a pár-baj a művelt államokban. Fenntartja magát mindaddig, míg a nevelés által az erkölcsök nem finomodnak.

Erődi Béla.

Levkosia, Cyprus fővárosa.

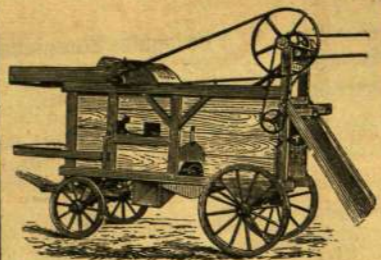
Cyprus szigetét a benne levő hegyláncok három csoportra osztják. Az északi szelen a tengerpart töszomszédságában, keskeny hegy-lánc vonul el. Homok s mészkőből álló alig két-háromezer láb magas hegység az egész. Nyugotra s délre azonban a szigetnek fele részét elborító nagy hegység található, mely két — egész hateraz lábnyi magasságra emelkedik s szilárdabb kövekből áll. E két hegység között terjed el a sziget egyetlen nagy fensíkja, melyet 10—20 láb mélységű kővér alluvial talaj fed s két nagyobb folyó öntöz sok mellékpatakka. E folyók az esős idő után kiöntenek, s oly annyira előzőnik az egész fensíkot, hogy egyik községtől a másikig csak csolnakkal lehet menni. De ha az árvíz elmúlt, utánuk marad az áldásos iszap, mely minden tekintetben a Nilus világhírű iszapjához hasonló. S így e kis fensík-

Magyar sorsjegyek, éventint 3 húzással, főnyeremény 200,000 frt, legközelebbi húzás már augusztus 14-én...

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad...

A budapesti társasági kereskedelmi iskolában nagy korona-utca 16 (előbb Hampel A., Müller P.) az új iskolai év szeptember 2-án kezdődik.

Cseplő-gépek tisztítással, 2, 3 és 4 vonó-állatra, erősek, munkaképesek és olcsók.

Magán finovélde és tápintézet Temesvárott, belváros. Az intézet 4 évi fennállása óta a legényesebb sikereket aratta.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárunknál kapható: Teljesen megjelent TÉTELES EURÓPAI NEMZETKÖZI JOG.

KÖZHASZNU MAGYARÁZÓ SZÓTÁR a magyar irodalmi művekben, magán- és hivatalos iratokban, hirlapokban, folyóiratokban és tárgyalási nyelvben gyakrabban előforduló idegen szavak megértésére és helyes kiejtésére.

Hölgyek százezrei RAVISSANTE nevű fellimulhatatlan bőrszépítő szernek köszönik. Széplő, tiszta fehér, ifjandú bőrszínüket egyedül és kizárólag a párizsi dr. Lejossé-féle...

Közhasznú CSALÁDI KÖNYVTÁR. Egy-egy kötet fűzve 40 kr. 1. Legújabb levelező-könyv a magyar nép számára. Szerk. Verőci Sándor.

Idényi cikkek. Raktár (nagyban és egyenként) szállár készletekkel, orvosioktól sokszor rendelt...

A magyar nemzeti irodalom története a legrégebbi időkől a jelenkorig. Rövid előadásban. Irta TOLDY FERENCZ. Negyedik, javított kiadás. Ára fűzve 2 frt 40 kr.

Kertész Tódornál Budapest, Dorottya-utca 8. Megrendelhetős Kertész Tódornál Budapest, Dorottya-utca 8.

Vadász Ferencz özv. utóda állászerződésben a „virágkirálynéhoz” Budapest koronaherceg-utca 2-ik szám, párisi ház.

Különös figyelemre méltó! A hírneves dr. FORTI-féle sebta pasz mely rendkívüli győgyereje, elválasztó, érelési s fájdalmasokillapító hatású által leggyorsabb, legbiztosabb és egyszerűsített gyógyszeres gyógyulást eszközöl különösen bjakban.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerés úrnál, király-utca 7. sz. Bácsban Pleban F. X. gyógyszerárban, levánter 1. szám.

Köhögés, rekedtség, hurut, mell- és gyomor-bajok ellen. Nyilvános közönet. A Hoff János cs. kir. malátakészítő-gyár fiók-üzletének Budapestben kalap-utca 10. szám.

Arak: Malátá-kivonatú egészségügyi sör egy palack 60 kr. 11 pal. 6 frt, 25 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárunknál kapható.

A magyar büntető-törvény magyarázata. Irta Dr. Schnierer Aladár, egyetemi tanár. ELSŐ FÜZET. Ára fűzve 60 kr.

Kopaszág ellen, a haj őstállása a kopaszodás megállítására. A napontkint beérkezé biónyitványok és közönsé-iratok tanúsága szerint egyedül és kizárólag hatáson a tannin-olaj dr. Moras-tól.

Braun Jozefa illatszerész Budapest, szerecsen-utca 14. szám II. emelet, az ősszeg beküldése vagy utávé mellett, szállít piro-sítót, rizspor, hajkenőcsök és egyéb ifyléle ezikkékből álló gyártmányából, és pedig:

Ó KOR TÖRTÉNETE. Irta Duncker Miksa. A harmadik kiadás alapján a magyar tudományos akadémia megbízásából fordította JÓNÁS JÁNOS, tanár. Négy kötet. — Ára fűzve 16 frt.

A RÓMAIAK TÖRTÉNETE. Irta Mommsen Tivadar. Az ötödik kiadás után a magyar tudományos akadémia megbízásából fordította TOLDY ISTVÁN. Nyolcz kötet. — Ára a nyolcz azaz teljes műnek fűzve 16 frt.

A DEDUCTIV és INDUCTIV LOGIKA RENDSZERE mint a megismerés elveinek és a tudományos kutatás módszerének előadása. Irta Mill János Stuart. Az eredeti 7-dik kiadás után a magyar tudományos akadémia megbízásából fordította SZÁSZ BÉLA, m. kir. egyetemi tanár. Három kötet. — Ára fűzve 9 forint.

Magyar sorsjegyek, éventint 3 húzással, főnyeremény 200,000 frt, legközelebbi húzás már augusztus 14-én...

KIS NEMZETI MUZEUM. Ára egy-egy kötetnek 50 kr. 1. Magyar dalnok. A legszebb dalok, románcok, balladák, s egyéb szavaiásra alkalmas költemények gyűjteménye.

Ó KOR TÖRTÉNETE. Irta Duncker Miksa. A harmadik kiadás alapján a magyar tudományos akadémia megbízásából fordította JÓNÁS JÁNOS, tanár. Négy kötet. — Ára fűzve 16 frt.

KÖSER ÉLCEK. Adomák és fain gondolatok. Összegejtő KÓBI KOHN, ügyvédbojtár és káplárjelölt. Ára fűzve 1 frt.

Ügyrend arvaszékek részére. Ára fűzve 25 kr.

Első os. k. szab. duna-gőzhajózási társaság.

Menetrend

Érvényes március 15-étől további intézkedésig.

Pósthajó-menetek.

A Dunán.

LEFELÉ.

Bécsből Budapestre, naponként reggeli 7 órákor.

Budapestről Mohácsra, naponként, (vasárnap kivételével), éjjeli 11 órákor.

Budapestről Újvidékre, naponként, (vasárnap kivételével), éjjeli 11 órákor.

Budapestről Zimonyba, naponként, (vasárnap kivételével), éjjeli 11 órákor.

Budapestről Orsovára, kedden és pénteken éjjeli 11 órákor.

Mohácsról Újvidékre, naponként, (hétfő kivételével) reggeli 8 órákor.

Mohácsról Zimonyba, naponként, (hétfő kivételével), reggeli 8 órákor.

Mohácsról Orsovára, szerdán és szombaton, reggeli 8 órákor.

Eszékéről Újvidékre, naponként (hétfő kivételével), reggeli 9 órákor.

Eszékéről Zimonyba, naponként (hétfő kivételével), reggeli 9 órákor.

Eszékéről Orsovára, szerdán és pénteken, reggeli 9 órákor.

Zimonyból Orsovára, szerdán és pénteken, esti 9 órákor.

FÖLFELE.

Budapestről Bécsbe, naponként 6 órákor este. Mohácsról Budapestre naponként (szombat kivételével), 2 óra 30 percenként reggel.

— Első menet fölfelé az új menetrend szerint március 17-én.

Eszékéről Budapestre, naponként (csütörtök kivételével) délután 5 órákor. — Első menet fölfelé az új menetrend szerint március 16-án.

Újvidékről Budapestre, naponként, (csütörtök kivételével) délelőtti 11 órákor. — Első menet fölfelé az új menetrend szerint március 16-án.

Zimonyból Budapestre, naponként, (csütörtök kivételével), reggeli 6 órákor. — Első menet fölfelé az új menetrend szerint március 16-án.

Orsováról Budapestre, csütörtökön és vasárnap reggel.

Megjegyzés: A Budapest-Bécs között közlekedő pósthajók a következő állomásokat: Ferencze, Visegrád, Nagy-Haros, Szob, Párkány, Sütő, Orth és Fischamend so a völgyi-se a hegymenetben nem érintik; — ellenben ezen állomások: Hainburg, Dévény, Piszke és Nyerges-Ujfalu csak a hegymenetben érintenek.

A Budapest-zimony-orsovai pósta-hajók ezen állomásokat: Budafok, Tétény, és Hansabég föl- és lefelé nem; Ersei, Adony, Tass, Szalk, Apostag, Harta, és Ordást pedig csak a fölfelé érintik és a hegyi- és völgyimenetben a cs. kir. szab. osztrák államvasut vonataival, továbbá az alföldi- és a mohács-pécsi vasutal csatlakozásában állanak.

Személyszállító-menetek.

A Dunán.

Bécsből Pozsonyba naponként, délután 4 órákor.

Új-Szönyről Budapestre, naponként, reggel 3 órákor.

Esztergomból Budapestre, naponként, reggel 5 órákor.

Dömöséről Budapestre, naponként, regg. 5 órákor. (a szentendrei dunaágon keresztül).

Budapestről Paksa, naponként dél. 11 órákor.

Budapestről Mohács, naponként, déli 12 órákor.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, vasárnapon és csütörtökön reggel 7 órákor; május 1-jétől kezdve szeptember végéig: 6 órákor.

Szegedről Tittelbe kedden és pénteken, reggel 7 órákor; május 1-től szeptember végéig reggel 6 órákor.

Megjegyzés: A Budapestről kedden és pénteken lefelé induló pósthajók szerdán és szombaton délután Tittelből Szegedre közlekedő tiszai hajókkal csatlakozásban állanak. A szerdán és szombaton Zimonyból feléle közlekedő posta-hajók a szerdán és szombaton, — de csak délután — Tittelből Szegedre közlekedő tiszai hajókkal állanak összeköttetésben.

A Szávan.

Sziszekről Zimonyba, a bel- és külföldi közbeeső állomások érintésével hétfőn és csütörtökön délután.

Zimonyból Sziszekre, a bel- és külföldi közbeeső állomások érintésével hétfőn és pénteken, reggel 6 órákor.

A szerb part hosszában.

Sabáczról Belgrádra, a személy-, teher- és esetleges uszályszolgáltatásra, szerdán és szombaton délután.

Belgrádról Gradistérre, a személy-, teher- és esetleges uszályszolgáltatásra Baxiás és a szerb közbeeső állomások érintésével hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken szombaton és vasárnapon az első zimonyi helyihajó megérkezése után. — Az elővesztéggár Pancsovánál csak hétfőn, csütörtökön és szombaton érintetik.

Belgrádról Orsovára, hétfőn az első zimonyi helyihajó megérkezése után, a pancsovai elővesztéggár, Ó-Moldova, a szerb közbeeső állomások és Baxiás érintésével.

Orsováról Belgrádra, Ó-Moldova, Baxiás, a szerb közbeeső állomások és a pancsovai elővesztéggár érintésével, kedden reggel.

Gradistéről Belgrádra, a személy-, teher- és esetleges uszályszolgáltatásra Baxiás és a szerb közbeeső állomások érintésével, kedden, Orsováról, való megérkezés után, — továbbá hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap reggel. Az elővesztéggár Pancsovánál csakis kedden, pénteken és vasárnapon érintetik.

Belgrádról Sabáczra, a személy-, teher- és esetleges uszályszolgáltatásra, szerdán és szombaton reggel, a zimonyi helyihajó megérkezése után. 4608/11

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Dr. KAUTZ GYULA.

A nemzetgazdaság- és pénzügytan rendszere.

Harmadik utolsó átdolgozott és javított kiadás. Külön kiadás:

I. kötet. A nemzetgazdaság általános tanai. Füzve 2 frt.

II. kötet. A nemzetgazdaság különös tanai. Füzve 2 frt.

III. kötet. A pénzügytan rendszere. Füzve 2 frt.

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapestben, egyetem-utca 4-ik szám.

BRAUN MÓRICZ
lábbel-gyárában
Budapest, Eng-ut. bazár 44-ik sz. szob. kaphatók jól és olcsón:

Regatta föltörpén chagrin vagy eberlating, lakorral . . . frt 2.10
Női fűzős topán bőrből lakorral dupla talppal . . . frt 2.60
Női csizma topán erős bőr vagy fin. brünelből szögessétt dupla talppal magas sarokkal lakorral . . . frt 2.80
Uri föltörpök finom chagrinból lakorral . . . frt 3.20
Uri topán erős vikszos bőr vagy finom chagrin-bőrből erős dupla talp . . . frt 3.50
Jó erős magyar - csimák finom vikszos vagy vastagbőrű lakorral három soros talppal 8.50
Fiu topán erős bőrből dupla talppal . . . frt 2.40
Leány topán erős bőr vagy finom brünelből dupla talppal lakorral . . . frt 2
Gyermek topán minden lábbal . . . 50 kr 1.80
Videki megrendelések az ár beküldése- vagy postautánvétel pontosan esaközöttetnek. 4706

Dr. Lengil Frigyes
nyir-balzsama
Külföldi hátsó és jeleségéről foza valamennyi szűpítő-szer között az első rangot foglalja el, és számos év óta a legbiztosabb készítménynek bizonyul. E tulajdonságok világirt szerettek neki a szikadjetre emelik a művelt nemzetek számos férja és högye előtt. — Ezen

növényi szépség-zománcz

Által megnevetsített bőrrészeket kevés pillanat alatt vakítóan fehérek lesznek, a legnagyobb simaság, és finomsággal összekötve. Minden használat után majd nem észrevehetően pikkelyek válnak el a bőrről, miként ez meg szer egyén, kik a balzsamot szakadatlanul használták, hova tovább minden bőrrésztől, ugymint: napécs szepb, himlőhely, pórszék, bőrhelyek, kitések az arc és orr természetellenes sörössége, a bőr h teges különbe, sémör stb. stb nem csak teljesen megszabadultak, hanem 6-8 hét minden évzszakban azon barsonyhoz meg kívántatik, és a meiyet e szer használata által a késő agykorig is megőrihetni.

Egy korzóval, használati utasítással együtt frt 1.50.

Valódi minőségben kapható Budapestben Török Jozsef gyógyszerésznél, király-utca 7. Pozsonyban Piszatory Bodog gyógyszerésznél, Mihály-kapu. Temesváron Tereazy István gyógyszerésznél. Fröhstúck J. L. kereskedőnél. 4586

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNELME.
Irtta
HORVÁTH MIHÁLY.
Az új dolgozat második, bővített kiadása.
1-17. füzet. — Ára egy-egy füzetnek füzve 1 frt.

Horváth Mihály „Magyarország történelme” című nagy munkája — melynek második bővített kiadása 1871-től 1874-ig nyolcz nagy kötetben megjelent — nem szorul ajánlatásokra vagy dicsegetésre. Általános el van ismervé, hogy a magyar nemzet szép történetét senki sem ecsegette még oly hiven, tárgyilagosan, oly széleskörű szakjártassággal és oly művészi szép előadással, mint veterán tudosunk. Epen ezért, hazánk ezen legerjedelmesebb történetirátának, egy mivel magyar ember házából sem szabadna hiányzani. Aonban a nyolcz kötetes nagy műnek az ára 30 forint, s eddigelé a munka csak együttesen, egészében volt megszerzhető. Sok mivel magyar embernek kellett nélkülözni könyvtárából irodalmunk e drága gyöngyét, mert tudvalevő tény, hogy számos képzett egyén van, a ki bármily irodalmi műért sem képes egyszerre 30 forintot kiadni. E körülményt tekintetbe véve, határoztuk el, hogy számos képzett történetkedvelő számára megszerzhetővé tegyük nagy történet-irónk e legnagyobb alkotását. A fentemlített kiadás nyolcz kötetét emélfogy felosztottuk 30 füzetre, melyekből havonként két két füzet fog kiadatik. E füzetek egyenként megszerzhetőek. Egy-egy 10 ívre terjedő füzet ára 1 frt. A részletenként való beszerzésnek ezzel tág tere nyílik, s ezennél csekélyebb megerőtetéssel juthat bárki is a becses mű birtokába.

HÜPPMANN A.
VALÓDI SZAKÁCSMŰVÉSZET,
VAGYIS
RENDSZERES UTMUTATÁS
a finom és legfinomabb főzésben, legjobb magyar, francia és német mód szerint; különös tekintettel uri és főuri konyhákra, nagyobbbszerű lakomák és házi vendéglésekre.
Harmadik, bővített kiadás.
(8-rét, 316 lap.) Füzve 1 forint 50 krajczár.
A legujabb és megpróbált
magyar szakácskönyv.
Irtta NÉMETH ZSUZSANNA.
Nyolczadik, bővített és javított kiadás.
(320 lap, 8-rét.) Füzve 80 kr.
MAGYAR GAZDASSZONY TEENDŐI
A KÖZÉLETBEN, HÁZBAN és KONYHÁBAN.
Kézi- és segédkönyv nők és hajadonok számára.
Irtta MEDVE IMRE.
Második kiadás. (332 l., nagy 8-rét.) Füzve 2 frt.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési föltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egy évre . . . 42 frt / fél évre . . . 21 frt / 3 hónapra . . . 12 frt / 6 hónapra . . . 6 frt
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egy évre . . . 8 frt / fél évre . . . 4 frt / 3 hónapra . . . 2 frt / 6 hónapra . . . 1 frt
Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egy évre . . . 6 frt / fél évre . . . 3 frt / 3 hónapra . . . 1 frt / 6 hónapra . . . 0 frt

32-dik szám. 1878. BUDAPEST, AUGUSZTUS 11. XXV. évfolyam.

A KORONA-MENTŐK.

A MAGYAR korona, mióta II. Sylvester pápa és Dukász görög császár ajándékai egybe olvasztatták mai alakjokba, sok viszontagságon ment át. Ottó király, a bajor, fa-kulcsban lopta be az országba, el is vezette az uton, meg ismét megtalálta. Napjainkban Orsovánál ásták el s évek múlva találták meg rejtekét . . .

Nem legérdemesebb kalandja a koronának az, melynek épen forduló pontját mai képünk ábrázolja, — mikor Kottannerné, Erzsébet királyné megbízott ceséde vagy udvarhölgye, egy magyar vitéz segélyével, kilopta a visegrádi vár kőbe vágott koronatarló-fülkéjéből, hogy urnője — s annak épen születendő gyermeke számára megmentse.

Albert királyunk — a magyar trónon az első Habsburg — alig két évi uralkodás után 1439-ben hirtelen meghalván, nejét Erzsébetet, Zsigmond király leányát, áldott állapotban hagyta hátra. Az ország rendei a török által fenyegetett határok védelmét a gyönges és szeszélyes asszony, mint özvegy királyné, s születendő tán fia gyermekének gyámja által eléggé biztosítva nem látván, azon voltak, hogy a harmincz éves Erzsébetnek fiatal s erőteljes férjet szerezzenek, a kinek fejére tehessék szent István koronáját s kezébe adhassák az ország kardját.

Ezt a fiatal, alig 16 éves lengyel királyban, Ulászlóban vélték feltalálni. A királyi özvegy, ki különösen gyermeke megszületése előtt, hallani sem akart új frigről, hiába merített ki minden érvert, többi közt a kor össze nem illőségét is közte s választott vőlegénye közt, kinek majdnem anyja lehetett volna, végre engednie kelle s kénytelenkelletlen beleegyezett, hogy követség menjen, alkudozni Ulászlóval: a magyar korona s a királyné keze fölött.

Királyné és korona Visegrádon volt. A korona őrzött helye ott vala, a sziklába vágott, vasajtóval elzárt s lepecsételt fülkében. A királyné pedig, férje végakarata szerint, születését bevárando, Pozsonyba indittatott, 1440 febr. 20-án. Csak Esztergomig mehetett; állapota ott maradásra kényszerítette. Előszete sugta, hogy fia lesz — s annak biztosítani akarta a koronát.

Leánykájának, Erzsébetnek, dajkája s a királynénak bizalmasa, — Kottannerné (előbb Geluz Páter sopronyi tanácsos, utóbb Kottannerné bécsi tanácsos neje), Ilona vállalkozott, hogy a zárral és pecséttel őrzött koronát Visegrádról elhozza urnőjének. Egy hű udvari — kinek nevét nem őrizte meg a történelem, s Kottannerné

KOTTANNERNÉ ELVISZI VISEGRÁDRÓL A KORONÁT.